

Kisebbségi
önkormányzati
választások
2006/2007

a **Barátság** melléklete

Mayer Éva összeállítása

2006. április 15.

A választások elé

Fuzik János, az Országos Szlovák Önkormányzat elnöke:

– Véleményem szerint a kisebbségi önkormányzati választások fő kampányidőszaka május lesz. Ekkorra lezajlanak az országgyűlési képviselői választások is, ami kimondottan szerencsés a mi szempontunkból.

Addig is elkészítjük az eddigi

szlovák kisebbségi önkormányzatok és a lehetséges jelölőszervezetek listáját, előkészítjük, szervezzük, informáljuk tagjainkat, civil szervezeteinket a felkészülésről, a választás új módjáról. Tudatosítjuk bennük, hogy régiókban kell gondolkodni. Mint az köz tudott, hét szlovák regionális házunk működik, a civil szervezetek, kulturális egyesületek, baráti körök is ezek köré szerveződtek. Nagyon fontos, hogy a választási névjegyzék összeállításakor minél többen vállalják nemzetiségi hovatartozásukat. Ebben a regionális házaknak, a körjük szerveződött szlovák nemzetiségi szervezeteknek fontos szerepük lehet. Az országos önkormányzat egyébként összefogott a Magyarországi Szlovákok Országos Szövetségével, s közös elnökségi ülést tartottunk, megbeszél-

Ropos Márton, az Országos Szlovén Önkormányzat elnöke:

– Komolyan készülünk a választásokra, mely ezúttal sokkal nagyobb és eredményesebb összefogást igényel, mint az eddigiek.

Néhány hete *Ispánovity* Márton járt itt nálunk a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatalból. Összehívtuk a szlovén kisebbségi önkormányzatokat, a civil szervezeteket, Szombathelyen tanácskoztunk arról, milyen feladatok is várnak ránk. Legfontosabb, hogy a szlovén közösség tagjai, akik zömében a Rába vidéken élnek, feliratkozzanak a névjegyzékre, hogy ki is írják a szlovén kisebbségi választásokat. Realisan kell nézni a helyzetünket: sok idős ember él közöttünk itt Vas megyében, akiknek a törvény adta lehetőségek között az egyesületek tagjai is segítenek majd kitölteni a jelentkezési lapot, mert hogy már ez is gond lehet.

tük a tennivalókat. Február 17-én Békéscsabán jártam, ahol a nemzetiségi vezetők országos találkozóját rendeztük meg, meghívtuk a megye román, cigány és német képviselőit is. 21-én folytattuk a találkozók sorát, Dobogókőn voltam, ahol a pilisi régió falvaiból vártuk az érdeklődőket. De már most tudom, hogy megyünk a Bakonyba, Nógrád megyébe többször is, Zemplénbe, az Alföldre is több helyről kaptunk meghívást, úgyhogy sok a tennivaló. Komárom-Esztergom megyében eddig kilenc önkormányzatunk működött, s most Vértesszőlősrre készülök, a település hagyományosan szlovák nemzetiségű, szlovák nemzetiségi oktatás van, jó lenne, ha itt is alakulna szlovák kisebbségi önkormányzat öszszel. Szamba vettük az eddig alakult „kakukk-tojás-önkormányzatokat” is, hiszen az ő helyzetükkel is kívánunk foglalkozni, pótolni akarjuk őket.

Ami a gyakorlati munkát illeti, nagyon lényeges, hogy a jegyzők értesítést küldjenek majd azoknak, akiket felvettek a választói névjegyzékre, tehát ne csupán azoknak, akiket nem vettek fel és ezért esetleg jogorvoslatot keresnek. A választói névjegyzékre határozattal vesznek fel választókat, szerintem őket erről ugyanígy értesíteni kell.

Azt tervezzük egyébként, hogy plakátot készítünk, szórólapokat, a médiával közösen – televízió, rádió, újság – mozgósítunk a minél magasabb részvételre. Jónak tartom az országos önkormányzatok elnökeinek azt a közös kezdeményezését, hogy Sólyom László köztársasági elnökhöz fordultunk, hogy ő is buzdítsa a hazai nemzetiségeket, vállalják fel nemzetiségi hovatartozásukat és alakítsák meg közösségeik önkormányzatait.

Hét kisebbségi önkormányzatunk van Vas megyében, a Dunántúlon és Budapesten is alakultak, és van egy úgynevezett kakukktojásunk Miskolcon, összesen 13 szlovén kisebbségi önkormányzat működik.

Mivel az országos önkormányzatnak itt, Felsőszölnökön van a székhelye, Budapesten kirendeltségünk működik a hivatalokkal való napi kapcsolattartás megkönnyítése érdekében. Ez be is vált, maradunk ennél a rendszernél. Ebből már következik is, hogy mi úgynevezett középszintet nem akarunk, nem is tudunk alapítani, a célunk a helyi és az országos önkormányzatok megalakítása.

Civil szervezeteink jól működnek – mint a Magyarországi Szlovének Országos Szövetsége, de Szombathelyen, illetve a községekben is – velük közösen készítjük fel a szlovén közösséget a választásokra, komoly felvilágosító munkával és összefogással.

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK II.

Dr. Búzál Attila jogász válaszai

Szavazhat-e a települési kisebbségi önkormányzati választásokon kettős állampolgár?

A kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvény 2. § (1) bekezdése szerint „a települési kisebbségi önkormányzati választásokon választó és választható (a továbbiakban: kisebbségi választópolgár), aki

- a) a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott kisebbséghez tartozik, és a kisebbséghez tartozását vállalja és kinyilvánítja,
- b) magyar állampolgár,
- c) a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkezik, és
- d) a kisebbségi választói jegyzékben szerepel.”

E rendelkezés nem zárja ki a kettős állampolgárokat a szavazásból, feltéve, hogy a választópolgár magyar állampolgár is. Tehát ha valamely választópolgár magyar állampolgársággal és valamely más állampolgársággal rendelkezik és megfelel a törvényben meghatározott egyéb feltételeknek, a választáson választhat és választható.

Kell-e értesíteni a választópolgárt a kisebbségi választójogi jegyzékbe való felvételtől?

A Választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 115/F. § (1) bekezdése kimondja „a helyi választási iroda vezetője legkésőbb július 15-én határozattal dönt a kérelmező kisebbségi választói jegyzékbe vételéről.”

Véleményem szerint a döntést közölni kell az érintettel, mely határozati formában történik.

(A törvény csak a kérelmező kisebbségi választói jegyzékbe vételének megtagadása esetén írja elő a döntés határozati formában történő haladéktalan közlését, de úgy gondolom, hogy a választópolgárnak joga van arra, hogy a jegyzékbe való felvételtől is értesüljön. Ezt a kérdést a közeljövőben megalkotandó végrehajtási rendelet fogja feltehetően egyértelműsíteni.)

Lesznek -e időközi kisebbségi választások?

Nem. A települési kisebbségi önkormányzatok 2006. év október havi megválasztását követően nem kerülhet sor a ciklusban időközi választásra, erre a törvény nem ad lehetőséget. Ennek alapvetően az az oka, hogy a települési kisebbségi önkormányzati választásokat követően haladéktalanul meg kell sem-

misíteni a kisebbségi választói jegyzéket. Ezzel gyakorlatilag a választói jegyzék megsemmisül, nem reprodukálható.

Hány fő jelölhető a települési kisebbségi önkormányzati választásokon?

A választást akkor lehet megtartani, ha legalább 5 jelölt van. Ennél több jelöltet természetesen lehet jelölni, sőt célszerű is. Miután nem lehet időközi választásokat tartani, célszerű több jelöltet állítani, annak érdekében, hogy a teljes választási ciklus alatt – az esetleges lemondások, vagy egyéb okok, pl.: elhalálozás – megüresedett képviselői helyeket be lehessen tölteni.

Többször elhangzott a 2006. május 31-ei időpont, mi ez, milyen eljárási cselekmény határnapja ez?

A helyi választási iroda a választás évében, tehát 2006. május 31-ig levél útján tájékoztatja a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkező, október 1. napjáig nagykorúvá váló magyar állampolgárokat a kisebbségi választói jegyzékbe való felvétellel kapcsolatos tudnivalókról, és megküldi részükre a törvény 11. melléklete szerinti nyomtatványt. E nyomtatvány segítségével lehet kérni július 15. napjáig a kisebbségi választói jegyzékbe való felvételt a lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől, a kérelemnek az önkormányzat épületében elhelyezett gyűjtőládába helyezését. A kisebbségi választói jegyzékbe való felvétel levélben is kérhető úgy, hogy az legkésőbb a választás évének július 15. napjáig megérkezzen a helyi választási irodába.

A kisebbségi választói jegyzékbe való felvétel iránti kérelem tartalmazza a polgár

a) családi és utónevét,

b) születési családi és utónevét,

c) lakóhelyét,

d) személyi azonosítóját (személyi számát, mely a nők esetében 2-sel, míg az férfiak esetében 1-sel kezdődik)

e) nyilatkozatát arról, hogy az adott nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozik, továbbá

f) aláírását.

Jelentkezhet-e valaki több kisebbség választói névjegyzékébe?

Ha valaki több kisebbség választói jegyzékébe is kéri felvételt, valamennyi kérelme érvénytelen.

Mi történik akkor, ha két vagy több jelölt azonos számú szavazatot kap?

A kisebbségi választópolgár legfeljebb 5 jelöltre szavazhat.

Eredménytelen a választás, ha 5-nél kevesebb jelölt kap érvényes szavazatot.

Képviselő az az 5 jelölt lesz, aki a legtöbb szavazatot kapta.

Szavazategyenlőség esetén **sorsolással kell megállapítani**, hogy az egyenlő számú szavazatot elért jelöltek közül melyik szerez mandátumot. Az a jelölt, aki egyetlen szavazatot sem kapott, nem lehet képviselő.

Melyek a kisebbségi törvény (1993. évi LXVII. törvény) 2005. november 25. napján hatályba lépett módosításainak azon rendelkezései, amelyet már a hatálybalépéstől, tehát már most is alkalmazni kell?

A törvénymódosítás számos rendelkezése hatályba lépett, és 2005. november 25. napjától már az új szabályokat kell alkalmazni.

A legfontosabbak ezek közül (nem a teljesség igényével):

1. *A helyi sajtó, a helyi hagyományápolás és kultúra, valamint a kollektív nyelvhasználat kérdéskörében a kisebbségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati rendeletet a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési kisebbségi önkormányzat egyetértésével alkothatja meg.*

A kisebbségi intézmények vezetőinek kinevezésére (felmentésére, vezetői megbízás visszavonására) – ha nem a települési kisebbségi önkormányzat gyakorolja a kinevezési jogot, illetőleg a kisebbséghez tartozók képzésére is kiterjedő helyi önkormányzati döntés meghozatalára *csak az érintett települési kisebbségi önkormányzat egyetértésével* kerülhet sor. Települési kisebbségi önkormányzat hiányában az adott kisebbség helyi egyesületeinek véleményét ki kell kérni.

Ha a helyi önkormányzat a fent említett egyetértés vagy vélemény hiányában dönt, az érintett települési kisebbségi önkormányzat kezdeményezésére a közigazgatási hivatal a döntést soron kívül megvizsgálja, és indokolt esetben jogorvoslatért a bírósághoz, illetve az Alkotmánybírósághoz fordulhat. A települési kisebbségi önkormányzat kezdeményezése a megtámadott döntés végrehajtására halasztó hatályú.

Ha a közigazgatási hivatal nem ért egyet a telepü-

lési kisebbségi önkormányzat kezdeményezésével és ezért nem fordul a bírósághoz vagy az Alkotmánybírósághoz, azt közvetlenül a kisebbségi önkormányzat is megteheti. A kisebbségi önkormányzat ilyen irányú kezdeményezése a végrehajtás szempontjából nem halasztó hatályú, azonban a kisebbségi önkormányzat a végrehajtás felfüggesztését kérheti a bíróságtól.

2. A települési kisebbségi önkormányzat képviselő-testülete szükség szerint, a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott számú, de *évente legalább négy ülést tart*. Az ülést össze kell hívni a települési kisebbségi önkormányzati képviselők több, mint egyharmadának vagy a települési kisebbségi önkormányzat bizottságának indítványára. Az ülést az elnök hívja össze és vezeti.

3. A testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet a kisebbség nyelvén és magyar nyelven vagy kizárólag magyar nyelven kell készíteni.

A jegyzőkönyv elkészítéséről az elnök gondoskodik. A jegyzőkönyvet az elnök és a testület által – a képviselők közül – kijelölt jegyzőkönyv-hitelesítő írja alá. Az elnök a jegyzőkönyvet az ülést követő 15 napon belül megküldi a helyi önkormányzat jegyzőjének, aki azt 5 napon belül megküldi a közigazgatási hivatalnak.

4. A települési kisebbségi önkormányzat testületének döntéshozatalából kizárható az, akit vagy akinek hozzátartozóját az ügy személyesen érinti. A képviselő köteles bejelenteni a személyes érintettséget. A kizárásról az érintett képviselő kezdeményezésére vagy bármely más települési kisebbségi önkormányzati képviselő javaslatára a testület dönt. A kizárt képviselő a határozatképesség szempontjából jelenlétnek minősül.

5. *A települési kisebbségi önkormányzat testülete évente legalább egyszer közmeghallgatást tart.*

6. A települési kisebbségi önkormányzat testülete a megbízatásának lejártá előtt név szerinti szavazással, minősített többségű döntéssel kimondhatja a feloszlását.

7. *A települési kisebbségi önkormányzat elnöke a helyi önkormányzat képviselő-testületi ülésén tanácskozási joggal vesz részt.*

Fontos felhívnom a figyelmet arra, hogy a fent ismertetett, a települési kisebbségi önkormányzatok működésére vonatkozó szabályok csak a legfontosabb változások a jogszabályban, ezért elemi érdeke mindenkinek, hogy a jogszabályt alaposan tanulmányozza át!

A melléklet anyaga honlapunkon is olvasható: www.nemzetisegek.hu